

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ในลักษณะของการศึกษาสำรวจ (Survey Study) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการการศึกษาและแนวทางการพัฒนา การศึกษาของแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ โดยการให้ตอบแบบสอบถาม และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ในบทนี้จะเสนอวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพทั่วไปของแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ
2. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการศึกษาของแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการศึกษาของแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ(รวมทุกประเทศ) โดยบริษัทจัดหางานและเข้ารับการอบรมกับกรมการจัดหางานก่อนเดินทางไปทำงานในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน พ.ศ.2540 ระดับอายุ 20-40 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาหรือสูงกว่า เป็นแรงงานประเภทไร้ฝีมือและกึ่งฝีมือ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แรงงานไทยเพศชายและเพศหญิงรวม 411 คน จาก 20 บริษัท เกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มประชากรจากสูตรการคำนวณของทาโรยามาเน (ประดองกรรณสูตร, 2538) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.5 โดยมีรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

รายชื่อบริษัทจัดหางาน	ชาย	หญิง	รวม
1. อุดร อี.พี.เอ.อินเตอร์เนชันแนล จำกัด	104	7	111
2. ลำพูนโอเวอร์ซีส์ จำกัด	34	3	37
3. เอส.เอ.กรุ๊ป จำกัด	3	-	3
4. ยี่ม ยี่ม จำกัด	8	-	8
5. อัล-การิม จำกัด	21	-	21
6. มนตรี แอนด์ ตาเร็ต จำกัด	3	-	3
7. เอสโก จำกัด	21	4	25
8. เอ.พี.เอส.กรุ๊ป (1984) จำกัด	40	-	40
9. กรุงเทพสันทัด เทรดตัง จำกัด	19	1	20
10. เอชไพร์ม จำกัด	3	-	3
11. ไทยเลิศ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด	16	7	23
12. เอ็ม.เอส.อัล-รุเนียน จำกัด	4	3	7
13. แชมอินเตอร์เนชันแนล จำกัด	14	26	1
14. เอส.เอส.เอ็ม.จำกัด	5	-	5
15. ซิมไรส์ เพลชเม้นท์ เอเยนซี จำกัด	12	5	17
16. เอสไพร์ม จำกัด	3	-	3
17. ซาบาอินเตอร์เนชันแนลเซอร์วิส จำกัด	15	5	20
18. เอ็ม.ที.โดมอนต์ จำกัด	8	2	10
19. เจ.เอส.เอส.ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด	2	-	2
20. เล็ท อินเตอร์เนชันแนล แมนพาเวอร์ซัพพลาย จำกัด	12	1	13
รวม	347	64	411

ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด 411 คน เป็นแรงงานชาย 347 คน แรงงานหญิง 64 คน (กรมจัดหางาน, 2540) สถานที่เก็บข้อมูลคือห้องฝึกอบรมแรงงานไทยก่อนที่จะไปทำงานต่างประเทศ ของสำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

1.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ก. สภาพทั่วไปของแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ เพื่อศึกษาถึงภูมิหลังด้านข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับเพศ สถานภาพการสมรส อายุ ศาสนา ภูมิลำเนาเดิม ที่อยู่อาศัย ปัจจุบัน วุฒิทางการศึกษา อาชีพเดิม ระยะเวลาในการประกอบอาชีพเดิม รายได้จากการประกอบอาชีพเดิม รายจ่ายในแต่ละเดือน รายได้ที่คาดหวังจากการประกอบอาชีพในต่างประเทศ

ประเทศที่สมัครไปทำงาน ประเภทของงาน สภาวะหนี้สินในปัจจุบัน แหล่งเงินทุน จำนวนเงินทุน และวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

ข. ศึกษาปัญหาของแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศจากการให้บริการตามแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2538-2544) ซึ่งมี 3 ด้าน คือ

สภาพปัญหาด้านการมีงานทำ เช่น

- ปัญหาการสร้างงานในชนบท
- ปัญหานายหน้าจัดหางานเถื่อน
- ปัญหาการปรับตัวเข้าสู่ระบบเครื่องจักรกล
- ปัญหาด้านตลาดนัดแรงงานมีไม่ทั่วถึง
- ปัญหาการได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการหางานทำ
- ปัญหาการบริการด้านแนะแนวอาชีพ
- ปัญหาการบริการรับสมัครงานทางไปรษณีย์
- ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน
- ปัญหาการได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของงาน
- ปัญหาการส่งเสริมให้ประกอบอาชีพอิสระ

สภาพปัญหาด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน เช่น

- ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในโรงงานอุตสาหกรรมประเภทช่างอิเล็กทรอนิกส์
- ปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการในการพัฒนาฝีมือแรงงาน
- ปัญหาการพัฒนาฝีมือแรงงานไม่สอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน
- ปัญหาความขาดแคลนครูฝึกในการพัฒนาฝีมือแรงงาน
- ปัญหากองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน
- ปัญหาด้านโครงการฝึกอาชีพช่างประจำตำบล
- ปัญหาด้านโครงการฝึกอาชีพเคลื่อนที่ไม่ไปตามแหล่งชนบทห่างไกล
- ปัญหาไม่มีวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกที่ทันสมัย
- ปัญหาการกระจายศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดทั่วประเทศ

สภาพปัญหาด้านสวัสดิการสังคม เช่น

- ปัญหาความมั่นคงของงานที่ทำ
- ปัญหาความปลอดภัยในการทำงาน
- ปัญหาที่พักอาศัยที่เหมาะสมและถูกสุขอนามัย
- ปัญหาการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือ กองทุนเงินสะสมในสถานประกอบการ
- ปัญหาด้านการตรวจสุขภาพประจำปี
- ปัญหาความต้องการสถานที่พักผ่อนและสถานที่ออกกำลังกาย
- ปัญหาการจัดสถานพยาบาลรวมในพื้นที่ให้ได้มาตรฐาน
- ปัญหาการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับให้เอื้ออำนวยต่อการจัดสวัสดิการ เช่น การรักษาพยาบาล การบริการทางการแพทย์ การคลอดบุตร การว่างงาน สวัสดิการบุตร
- ปัญหาสถาบันเงินทุนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพของแรงงาน
- ปัญหาสถานประกอบการไม่มีแหล่งอบรมทักษะอาชีพและจัดกิจกรรมเสริมความรู้

ค. ศึกษาระดับความต้องการการศึกษาของแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

ศึกษาระดับความต้องการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น

- ต้องการมีความรู้เทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- ต้องการมีความรู้เทียบเท่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- ต้องการมีความรู้เทียบเท่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
- ต้องการมีความรู้เทียบเท่าระดับมหาวิทยาลัย
- ต้องการเรียนรู้เรื่องการรักษาสุขภาพอนามัยเบื้องต้น
- ต้องการเรียนรู้การป้องกันอันตรายจากการทำงาน เช่น เสี่ยงดัง ฝุ่น และสารเคมี
- ต้องการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ
- ต้องการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรม สังคม เกี่ยวกับประเทศที่ต้องการไปทำงาน
- ต้องการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาและการออกกำลังกาย
- ต้องการเรียนรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว
- ต้องการเรียนรู้กฎหมายทั่วไปในชีวิตประจำวันของประเทศที่จะไปทำงาน

- ต้องการเรียนรู้เรื่องกฎหมายแรงงานของไทย
- ต้องการเรียนรู้เรื่องการเมือง การปกครองของประเทศที่จะไปทำงาน
- ต้องการเรียนรู้เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

ศึกษาระดับความต้องการการศึกษาด้านการรับรู้ข่าวสารข้อมูล เช่น

- ต้องการให้จัดสารคดีเกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรมในต่างประเทศ โดยผ่านสื่อทางโทรทัศน์
- ต้องการให้จัดข่าวประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายละเอียดของงานในแต่ละประเทศ โดยวิทยุหรือหนังสือพิมพ์
- ต้องการให้จัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับงานในแต่ละประเทศ โดยวิทยุหรือหนังสือพิมพ์
- ต้องการให้มีบริการสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานส่งถึงแรงงานทุกสัปดาห์
- ต้องการให้มีการจัดบริการพบกลุ่มแรงงานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือเสนอบทเรียนประสบการณ์ในต่างประเทศ
- ต้องการให้จัดอภิธานหรือบรรยายเรื่องที่สำคัญ ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนของแรงงานไทยในต่างประเทศ
- ต้องการให้มีการจัดรายการที่ให้ความรู้แก่ผู้ใช้แรงงานทางวิทยุและโทรทัศน์
- ต้องการได้รับข่าวสารข้อมูลจากสภาพที่เป็นจริง โดยผ่านสื่อวีดีโอเทป หรือผ่านดาวเทียม
- ต้องการให้จัดหน่วยให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่เกี่ยวกับสถานการณ์แรงงานไทยในต่างประเทศ

ความต้องการการศึกษาด้านเพิ่มพูนทักษะทางอาชีพ เช่น

- อุตสาหกรรมสิ่งทอ (ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี)
- สาขาช่างโลหะ
- สาขาช่างซ่อมแซมและจัดตั้งเครื่องจักรกล
- สาขาช่างเครื่องจักรไฟฟ้า
- สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์
- สาขาช่างผลิต - ผลิตภัณฑ์พลาสติก
- สาขาช่างอะไหล่รถยนต์

- สาขาช่างหลอมโลหะ
- สาขาช่างเย็บกระเป๋
- สาขาช่างทำรองเท้า
- สาขาช่างปั้นดินเผา
- สาขาช่างก่ออิฐ
- สาขาช่างฉาบปูน
- สาขาช่างไม้ (ก่อสร้าง)
- สาขาช่างปูกระเบื้อง
- ผู้ช่วยแม่บ้าน (แม่ครัว)
- ผู้ช่วยแม่บ้าน (ดูแลผู้สูงอายุ)
- ผู้ช่วยแม่บ้าน (ดูแลเด็กทารก)
- สาขาช่างต่อเรือ
- สาขาช่างซ่อมเรือ
- สาขาราคเกษตรกรรม
- สาขาพนักงานบริการตามภัตตาคาร โรงแรม
- สาขาพนักงานบริการในปั้มน้ำมัน

ง. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการศึกษาของแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ ใน 3 แนวทาง คือ

แนวทางการพัฒนาการศึกษาด้านความรู้พื้นฐาน เช่น

- ควรสอนวิธีการทำงานโดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบและไม่ก่อปัญหาในประเทศนั้น
- ควรสนับสนุนและให้โอกาสแรงงานได้รับการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตทั้งในระบบและการศึกษานอกระบบ
- ควรจัดให้มีการศึกษาวิชาสามัญควบคู่กับการทำงาน

แนวทางการพัฒนาการศึกษาด้านการรับข่าวสารข้อมูล เช่น

- ควรจัดบริการข่าวสารที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน
- ควรมีระบบการสื่อสารอย่างรวดเร็ว สม่่าเสมอเกี่ยวกับแรงงาน
- ควรมีโครงการแนะแนวด้านอาชีพอย่างต่อเนื่องทุกปี

แนวทางการพัฒนาการศึกษาด้านการเพิ่มพูนทักษะอาชีพ เช่น

- ควรจัดบริการด้านพัฒนาทักษะอาชีพระดับกึ่งฝีมือในสถานประกอบการ

- ควรจัดบริการด้านการพัฒนาทักษะอาชีพระดับฝีมือในสถานประกอบการ
- ควรให้โรงเรียนชุมชนจัดบริการด้านทักษะการประกอบอาชีพควบคู่กับการให้บริการภาษาต่างประเทศ
- ควรให้บริการให้การศึกษาด้านการเตรียมตัวเพื่อการอาชีพ

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 ศึกษากรอบแนวคิดจากเอกสาร ตำรา วารสาร และแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2538-2544)

2.2 กำหนดขอบเขตและความเหมาะสมของเนื้อหาที่สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้กรอบแนวคิดด้านการให้บริการตามแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2538-2544)

2.3 ศึกษาความต้องการการศึกษาของแรงงานไทยเกี่ยวกับการให้การศึกษาในระบบโรงเรียน มีนโยบายจัดการศึกษาให้กลุ่มไม่รู้หนังสือและผู้ที่ไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นผู้ขาดโอกาส เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้แรงงาน เพื่อยกระดับความรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนเปิดโอกาสให้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2538)

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วปรับปรุงเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านโครงสร้างแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2538-2544) การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษานอกระบบ และแนวทางการพัฒนาการศึกษาของแรงงานไทย เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและสภาพทั่วไปของแรงงานไทย ที่จะไปทำงานต่างประเทศ รวม 5 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถิติในการใช้กับแบบสอบถาม 3 ท่าน รวมผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม 8 ท่าน ดังนี้

1. ดร.ระวีวรรณ ชินะตระกูล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. นายไพศาล พลดิพร ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผน (กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม)
3. นายไพรัช ล้ายลง ผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานไทยในต่างประเทศ (กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม)
4. ผศ.ดร.ศิริเดช สุชีวะ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. รศ.ดร.อาชัญญา รัตนอุบล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. นายนรา รัตนรุจ	ผู้อำนวยการกองการจัดหางานต่างประเทศ (กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม)
7. นายสัมพันธ์ เล็งสุวรรณ	ผู้อำนวยการกองการจัดหางานต่างประเทศ (กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม)
8. อาจารย์รัตนา แก่งสาริ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนและแผนงานศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน

เมื่อพิจารณาจากความชัดเจน ความถูกต้องของการสื่อภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มประชากร และคำถามครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และมีความสอดคล้องกับข้อคำถาม

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) โดยเรียนปรึกษาการทดสอบความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน คือ ผศ.ศิริเดช สุชีวะ และ ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล เพื่อพัฒนาเครื่องมือหาความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้สูตรของสเปียร์แมน บราวน์ (Spearman Brown)

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) ได้แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการการศึกษา และแนวทางการพัฒนาการศึกษาของแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ ประกอบด้วยแบบสอบถาม 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพทั่วไปของแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความลงในช่องว่าง จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ แบ่งเป็น 3 ด้านคือ สภาพปัญหาด้านการมีงานทำ 10 ข้อ สภาพปัญหาด้านการพัฒนาฝีมือ 10 ข้อ และสภาพปัญหาด้านสวัสดิการสังคม 10

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนสภาพปัญหาที่ประสบดังนี้

ปัญหาที่ประสบมากที่สุด	เทียบกับคะแนน 5
ปัญหาที่ประสบมาก	เทียบกับคะแนน 4
ปัญหาที่ประสบปานกลาง	เทียบกับคะแนน 3
ปัญหาที่ประสบน้อย	เทียบกับคะแนน 2

ปัญหาที่ประสบน้อยที่สุด

เทียบกับคะแนน 1

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการศึกษา โดยใช้แนวคิดจาก ทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในองค์กรเพื่อสถานประกอบการที่จัดการศึกษาในรูปแบบของการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตในระบบการศึกษานอกโรงเรียน มีหลักสูตรเนื้อหาที่แบ่งออกได้เป็น 3 หมวด คือ ความต้องการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 ข้อ ความต้องการการศึกษารับ ข้าราชการข้อมูล จำนวน 10 ข้อ และความต้องการการศึกษาด้านการเพิ่มพูนทักษะอาชีพ จำนวน 23 ข้อ

ลักษณะของการจัดบริการการศึกษาให้กับกลุ่มแรงงานในหมวดนี้ มีความต้องการที่จะให้กลุ่มแรงงานได้รับความรู้ขั้นพื้นฐาน เพื่อยกระดับการศึกษาสามัญสูงขึ้นตาม ความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในปัจจุบัน ส่วนด้านความรู้ในการรับข้าราชการข้อมูลและทักษะ ทางการเพิ่มพูนทักษะทางอาชีพ เพื่อการรับทราบความเจริญก้าวหน้าในสังคมปัจจุบันที่เกี่ยวกับ วิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์ การให้น้ำหนักคะแนนความต้องการการศึกษา คือ

ความต้องการการศึกษามากที่สุด	เทียบกับคะแนน 5
ความต้องการการศึกษามาก	เทียบกับคะแนน 4
ความต้องการการศึกษাপานกลาง	เทียบกับคะแนน 3
ความต้องการการศึกษาน้อย	เทียบกับคะแนน 2
ความต้องการการศึกษาน้อยที่สุด	เทียบกับคะแนน 1

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาของแรงงาน ไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ เป็นเนื้อหาคำถามด้านโครงการที่เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนา โดยได้แนวคิดจากการจัดการศึกษาผู้ใหญ่วัยแรงงาน การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ (ชนิดา รักษ์พลเมือง, 2532) ที่มีรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบแก่ผู้ใช้แรงงาน โดยแบ่งการ ศึกษาออกเป็นหมวดในแต่ละโครงการ เป็น 3 ด้าน รวม 10 ข้อคือ แนวทางการพัฒนาการ ศึกษาด้านความรู้ขั้นพื้นฐาน 3 ข้อ แนวทางการพัฒนาการศึกษาด้านการรับรู้ข่าวสาร 3 ข้อ และ แนวทางการพัฒนาการศึกษาด้านการเพิ่มพูนทักษะทางอาชีพ 4 ข้อ

แบบสอบถามในตอนที่ 4 นี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมิน ค่า ซึ่งมีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนทางการพัฒนาการศึกษาที่ควรจะเป็น คือ

ควรจะเป็นมากที่สุด	เทียบกับคะแนน 5
ควรจะเป็นมาก	เทียบกับคะแนน 4
ควรจะเป็นปานกลาง	เทียบกับคะแนน 3
ควรจะเป็นน้อย	เทียบกับคะแนน 2
ควรจะเป็นน้อยที่สุด	เทียบกับคะแนน 1

2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่จะไปทำงานต่างประเทศ 4 บริษัท เป็นกลุ่มประชากรของบริษัทจัดหางาน เอ.ที.เอ็ม. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด 10 คน บริษัทซาร่าโอเวอร์ซีส์ 10 คน บริษัทเทอดพงษ์ จำกัด 6 คน บริษัทอรุณศรีโคราชโอเซอร์ซิด จำกัด 4 คน รวม 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายในแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาช (Cronbach) (ประคอง กรรณสูต, 2528)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S^2}{S_x^2} \right)$$

เมื่อ α = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n = จำนวนข้อกระทง

S_x^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อกระทง

ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ .94

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับดังนี้

3.1 ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึง อธิบดีกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย

3.2 มีหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการกอง สำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ

3.3 ทำจดหมายถึงฝ่ายวิจัยและการวางแผนงานในด้านการอบรมแรงงานไทยก่อนที่จะเดินทางไปต่างประเทศ เพื่อขอส่งแบบสอบถามให้แรงงานไทย โดยแจกแบบสอบถามตามตารางอบรม โดยใช้จำนวนประชากรตามรายชื่อบริษัทที่สุ่มได้ระดับ การศึกษาชั้นประถมหรือสูงกว่า เป็นกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือและกึ่งฝีมือ อายุระหว่าง 20-40 ปี ขออนุญาต แจกแบบสอบถามและเก็บคืน โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มแรงงานก่อนการอบรม

3.4 ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 48 วัน (ทำการ) ตั้งแต่วันที่ 4 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 10 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2540 ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 411 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์หาค่าทางสถิติตามขั้นตอนดังนี้

4.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ของคำตอบ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

4.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับสภาพปัญหาที่แรงงานไทยได้รับบริการจากกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 1 (2538-2544) โดยได้รับการบริการแล้วพบสภาพปัญหา ผู้วิจัยได้จัดลำดับปัญหาจากแนวคิดของเบสต์ (Best, 1970) โดยแยกวิเคราะห์ออกเป็น 3 ด้านคือสภาพปัญหาด้านความต้องการมีงานทำ สภาพปัญหาด้านการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน และสภาพปัญหาด้านความต้องการด้านสวัสดิการสังคม ในแต่ละด้านแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อและแปลความหมายจากคะแนน ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายความว่า เป็นปัญหามากที่สุด
  - 3.50 - 4.49 หมายความว่า เป็นปัญหามาก
  - 2.50 - 3.49 หมายความว่า เป็นปัญหาปานกลาง
  - 1.50 - 2.49 หมายความว่า เป็นปัญหาน้อย
  - 1.00 - 1.49 หมายความว่า เป็นปัญหาน้อยที่สุด
- นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

4.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการศึกษาของนักเรียน 3 ด้านคือ ด้านความต้องการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความต้องการบริการข่าวสารข้อมูลและด้านการเพิ่มพูนทักษะทางอาชีพ ในแต่ละด้านแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นรายข้อ แจกแจงความถี่ของคะแนนตามความต้องการ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำตอบแต่ละด้าน ใช้เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายความว่า ต้องการมากที่สุด
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายความว่า ต้องการมาก
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายความว่า ต้องการปานกลาง
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายความว่า ต้องการน้อย
  - ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายความว่า ต้องการน้อยที่สุด
- นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านระดับความต้องการเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาใน 3 แนวทางคือ แนวทางการพัฒนาการศึกษาด้านความรู้ขั้นพื้นฐาน แนวทางการพัฒนาด้านข่าวสารข้อมูล และแนวทางการพัฒนาด้านทักษะทางอาชีพ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับที่ควรจะเป็นดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	ควรจะเป็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	ควรจะเป็นมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	ควรจะเป็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	ควรจะเป็นน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	ควรจะเป็นน้อยที่สุด

การตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อตามน้ำหนักคะแนนที่กำหนดไว้ นำคะแนนแต่ละข้อคำถามมาคำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ในส่วนของคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 นำมาสรุปและอภิปรายเสริมในแต่ละตอน ถึงระดับปัญหา ระดับความต้องการ และระดับของหน้าที่ควรจะเป็นในแนวทางการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการการศึกษาและแนวทางการพัฒนาการศึกษาของแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS-X (Statistical Package for the Social Science Version X)